

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГ
ПРЕВЕНЦИЯ НА ХИВ И СЕКСУАЛНО ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГА
2030 Г.**

Коментар

Автор

СТАНОВИЩЕ относно проекта на Национална програма за превенция на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България, 2026–2030 г. от името на Сдружение "Здраве без граници"

Проектът на Национална програма за превенция на ХИВ и сексуално предавани инфекции за периода 2026–2030 г. представлява важна стъпка към продължаване на държавната политика в областта на превенцията, диагностиката и грижата за хората, засегнати от ХИВ и СПИ. В този контекст приветстваме възможността за обществено обсъждане и отчитаме редица положителни елементи, които кореспондират с предложенията, направени от организация „Здраве без граници“, представени в работната фаза на изработването на документа. Програмата ясно признава ключовата роля на неправителствените организации и работата в общността като основен механизъм за достигане до уязвимите групи. Това съответства на дългогодишната практика и експертиза на гражданския сектор и е в унисон с международните препоръки на СЗО и UNAIDS. Положително оценяваме изричния фокус върху ключови популации, включително мъже, които правят секс с мъже, хора, употребяващи наркотици, секс работници и мигранти. В програмата е заложен и мултидисциплинарен подход в грижата за хората, живеещи с ХИВ, включително достъп до психологическа подкрепа, което отговаря на съвременните стандарти за интегрирана, пациент-центрирана грижа. Включването на предекспозиционната профилактика (PrEP) като инструмент за превенция, макар и в ограничен обем, показва признаване на нейната значимост и представлява важна концептуална стъпка напред. Нов момент е създаването на възможност за превенция, изследване и консултиране за СПИ в извънболничната медицинска помощ, а не само в РЗИ и специализирани кабинети. Това отваря вратата към по-ранна диагностика, ако бъде реално приложено. Програмата предвижда доизграждане на информационната система, включително софтуерна свързаност между лечебни заведения и референтни лаборатории, както и онлайн достъп на пациентите с ХИВ до резултатите от изследванията им (включително и чрез НЗИС). Това е качествено нов елемент спрямо предходни програми. Наред с положителните аспекти, програмата остава предпазлива и недостатъчно ангажирана в някои ключови области. PrEP е предвиден единствено като пилотна дейност. Мерките за намаляване на стигмата и дискриминацията са формулирани общо и декларативно. Участието на гражданското общество и засегнатите общности е заложено основно на ниво изпълнение, но не и като структурно участие в управлението, мониторинга и оценката на програмата. Програмата създава значителен потенциал за надграждане на партньорството между държавните институции и гражданския сектор и за развитие на community-led подходи в превенцията на ХИВ и СПИ. Съществува реална възможност PrEP да бъде развит от пилотна инициатива в

Александър Миланов